

TIESLIETU PADOME

Reģistrācijas Nr. 9000068892
Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1511

Tālrunis 67 020 343
E-pasts t.padome@at.gov.lv

LĒMUMS Rīgā

19.06.2026.

Nr. 41

Par lūgumu vērtēt ģenerālprokurora rīcību

Tieslietu padome ir saņēmusi Armanda Krauzes 2026. gada 26. maija iesniegumu, kurā lūgts izvērtēt ģenerālprokurora Armīna Meistersa publiskos izteikumus saistībā ar kriminālprocesu Nr. 28120000226, kā arī ierosināt Augstākās tiesas priekšsēdētājam veikt pārbaudi par Prokuratūras likuma 41.¹ panta 5. punktā noteikto atļaišanas pamatu, proti, vai ģenerālprokurors pieļāvis apkaunojošu rīcību, kas nav savienojama ar ieņemamo amatu.

Iesniegumā norādīts, ka ģenerālprokurors vairākās publiskās intervijās un publiskos pasākumos, komentējot kriminālprocesa virzību, esot paudis nepatiesus un aizskarošus izteikumus par iesniedzēju, tostarp lietojot apzīmējumu “kokrūpnieku afēra”. Ģenerālprokurors publiski esot apgalvojis, ka Armands Krauze maldina sabiedrību un nesadarbojas ar izmeklēšanu, kā arī esot paudis kritiskus vērtējumus par viņa politisko darbību. Iesniedzēja ieskatā šādi izteikumi ir pretrunā prokuroru profesionālās ētikas prasībām, nevainīguma prezumpcijas principam, kā arī rada šaubas par ģenerālprokurora politisko neitralitāti. Iesniegumā pausts viedoklis, ka ģenerālprokurora rīcībā saskatāma apkaunojoša rīcība, kas nav savienojama ar ieņemamo amatu.

Tieslietu padome norāda, ka ievērojot tiesiskas valsts principus un kriminālprocesa virzītāja neatkarības garantijas, Tieslietu padomei nav kompetences iejaukties individuālu kriminālprocesa norisē, vērtēt izmeklēšanas taktiku, procesa virzītāja pieņemtos procesuālos lēmumus vai izšķirt strīdus par atsevišķu procesuālu darbību faktiskajiem apstākļiem. Tieslietu padomes kompetencē neietilpst arī faktu pārbaude attiecībā uz to, kurā brīdī un kādā procesuālajā statusā persona tikusi aicināta sniegt paskaidrojumus vai liecības, kā arī tas, kura no publiskajā telpā paustajām notikumu versijām atspoguļo notikušo. Atbilstoši Prokuratūras likuma 41.¹ panta 5. punkta un 41.³ panta otrajai daļai Tieslietu padomes uzdevums šajā gadījumā ir vērtēt vienīgi to, vai ģenerālprokurora rīcībā pirmšķietami ir saskatāma apkaunojoša rīcība, kas nav savienojama ar ģenerālprokurora amatu, un vai pastāv pamats rosināt Prokuratūras likumā paredzēto pārbaudes procedūru.

Savā darbībā ģenerālprokurors ir neatkarīgs no citu valsts varas institūciju ietekmes, un viņa pienākums ir arī paust savu viedokli situācijās, kad nepieciešams stiprināt tiesiskumu valstī. Viena no ģenerālprokurora neatkarības garantijām ir netraucēta amatā atrašanās garantija, kas paredz to, ka prokuroru no amata var atbrīvot Saeima vienīgi tad, ja ir konstatēti likumā noteiktie pamati, turklāt pārbaudi par to ir veicis Augstākās tiesas priekšsēdētāja īpaši pilnvarots senators. Ģenerālprokurora amats prasa ievērot visaugstākos standartus, un viņa rīcībai jābūt tādai, kas nerada šaubas par amatam

nepieciešamo neatkarību, objektivitāti un reputāciju. Tas cita starpā nozīmē pienākumu paust viedokli tādā veidā, kas neaizskar citu personu tiesības un atbilst profesionālās ētikas normām.

Tieslietu padome norāda, ka ģenerālprokurora lietotais apzīmējums „afēra” nav krimināltiesību jēdziens un tam nav patstāvīgas juridiskas nozīmes kriminālprocesā. Vārds „afēra” sarunu valodā tiek lietots, raksturojot notikumus, kas saistīti ar iespējami negodprātīgu rīcību vai iespējamiem tiesību normu pārkāpumiem. Tādēļ šāda apzīmējuma lietošana, publiski paužot ģenerālprokurora viedokli, pati par sevi nav uzskatāma par personas vainas konstatēšanu vai juridisku vērtējumu attiecībā uz kriminālprocesa iznākumu. To var atzīt vienīgi tiesa. Nevainīguma prezumpcija neliedz ģenerālprokuroram informēt sabiedrību par kriminālprocesa norisi, izmeklēšanā noskaidrotajiem apstākļiem vai prokuratūras vērtējumu par tiem. Ģenerālprokurors nav izteicies par konkrētas personas vainu attiecīgajā kriminālprocesā.

Ģenerālprokuroram kā prokuratūras vadītājam ir tiesības un vienlaikus arī pienākums sniegt sabiedrībai informāciju un komentārus par prokuratūras darbu un sabiedrībai nozīmīgu kriminālprocesu virzību. Demokrātiskā valstī sabiedrībai ir leģitīma interese saņemt skaidrojumus par kriminālprocesi, kas skar augstas valsts amatpersonas vai citus sabiedrībai būtiskus jautājumus. Tādēļ, vērtējot iesniegumā minētos apstākļus, Tieslietu padome secina, ka iespējamās neprecizitātes atsevišķos ģenerālprokurora izteikumos par kriminālprocesa norisi pašas par sevi nesniedz pietiekamu pamatu secinājumam, ka ģenerālprokurors būtu pieļāvis apkaunojošu rīcību, kas nav savienojama ar ieņemamo amatu.

Tieslietu padome atgādina, ka ģenerālprokurora amatam ir raksturīga īpaša atbildība publiskajā komunikācijā ar sabiedrību (*sk. Tieslietu padomes 2023. gada 16. jūnija lēmumu Nr. 36*). Sabiedrība pamatoti sagaida, ka ģenerālprokurora izteikumi ir juridiski precīzi, faktoloģiski korekti, līdzsvaroti un pārdomāti. Ģenerālprokuroram kā tiesu varai piederīgai amatpersonai ir īpaši svarīgi saglabāt politisko neitralitāti. Tādēļ, komentējot jautājumus, kas skar politiskos procesus vai tajā iesaistītās personas, ģenerālprokuroram īpaša uzmanība jāpievērš ne vien komunikācijas saturam, bet arī izteiksmes formai. Lai gan ģenerālprokuroram ir tiesības skaidrot prokuratūras darbu un paust viedokli par sabiedrībai svarīgiem jautājumiem, publiskajā komunikācijā lietotajiem formulējumiem jābūt tādiem, kas nerada šaubas par politisku vērtējumu sniegšanu saistībā ar kriminālprocesa norisi.

Ievērojot minēto, Tieslietu padome atzīst, ka ģenerālprokurora Armīna Meistera izteikumi nerada pamatu ierosināt ģenerālprokurora atlaišanas procedūru. Līdz ar to, pamatojoties uz likuma „Par tiesu varu” 89.¹¹ panta desmito daļu, kā arī Prokuratūras likuma 41.³ panta otro daļu, Tieslietu padome nolēma, ka nav pietiekama pamata iesniegt pieprasījumu Augstākās tiesas priekšsēdētājam ierosināt pārbaudi par ģenerālprokurora atbilstību ieņemamajam amatam.

Tieslietu padomes priekšsēdētājs

A. Strupiņš